

ERIÄVÄ MIELIPIDE SAARIJÄRVEN KALATALOUSALUEEN KÄYTTÖ- JA HOITOSUUNNITELMAN LUONNOKSESTA

Saarijärven reitin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnoksessa on kirjattu, että Saarijärven reitin kalatalousalueella kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvia alueita ovat Pääjärvi, Karankajärvi, Mahlunjärvi, Saarijärvi, Pyhäjärvi ja Iso-Lumperoinen.

Listalta puuttuu Pieni-Lumperoinen, joka on käytännössä osa Saarijärveä, jonka vuoksi sekin soveltuu hyvin kaupalliseen kalastukseen. Lisäksi siihen ei ole kirjattu Summasjärveä eikä Lannevettä, joissa kaupallista kalastusta on harjoitettu Summasjärven osalta vähisessä määrin. Lanneveteen ja Summasjärven osakaskunnan vesialueille ei ole anomuksista huolimatta saatu järkevää määrää lupia vaikka kuhakanta pienimuotoisen kaupallisen kalastuksen hyvin kestäisikin. Kokonsa puolestahan Summasjärvi on kaksi kertaa suurempi ja Lannevesi samaa kokoluokkaa kuin Saarijärvi, jossa on harjoitettu kaupallista kalastusta jo 13 vuotta. Mitään todellista perustetta ei siis ole jättää näitä järviä pois kaupallisen kalastukseen hyvin soveltuvien järvien luetteloista, kun vielä huomioidaan se tosiasia, että vapaa-ajan kalastus on kymmenenvuoden aikana vähentynyt merkittävästi seisovilla pyydyksillä koko kalatalousalueella.

Lisäksi nämä mainitut järvet on vuonna 2011 Keski-Suomen ELY-keskuksen laatimassa sijainninohjaussuunnitelmassa määritelty kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuviksi järviksi (kuvat 1 ja 2, K-S ELY-keskus 2011).

Lisäksi käyttö- ja hoitosuunnitelman luonnoksen taulukossa 15. on määritelty tavoitetilat ja keinot tavoitetilan saavuttamiseksi. Yhtenä tavoitetilana on särkikalajien hyödyntämien kaupallisesti ja keinona on kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet. Kun nykyisellään Summasjärveen ja Lanneveteen ei kaupallisen kalastuksen lupia saada, eikä niitä ole mainittu kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvien luettelossa, kuinka tämä tavoite voidaan niissä saavuttaa? Kuitenkin niissäkin on vahvat särkikalakannatkin.

Suunnitelmaan hyvin kaupalliseen kalastukseen soveltuvista vesistä tulee siis lisätä: Summanen, Pieni-Lumperoinen ja Lannevesi.

3.3.2.4 Ala- ja Keski-Keiteleen kalastusalue

Ala- ja Keski-Keiteleen kalastusalueella ammattikalastusta ohjataan Keiteleen suurimmille selkävesialueille. Vahvuutena on markkinoiden läheisyys sekä ammattikalastuksen perinteet. Pisteitä tosin laskee virkistyskalastuksen paine, joka johtuu Äänekosken kaupungin välittömästä läheisyydestä. Kalastusalueella on perinteisesti harjoitettu ammattikalastusta ja tällä hetkellä ammattikalastusta harjoitetaan Keiteleellä. Ammattikalastajat ovat kyselyn perusteella esittäneet halukkuutensa uusiin kalastusalueisiin Keiteleellä.

3.3.2.5 Saarijärven kalastusalue

Saarijärven kalastusalueella ammattikalastusta ohjataan Pyhäjärvelle, Summasjärvelle ja Lannevedelle. Myös Saarijärvi ja Iso- ja Pieni-Lumperoinen soveltuvat pienimuotoiseen ammattikalastukseen. Saarijärven reitin veden laatu on paikoin heikentynyt maa- ja metsätalouden sekä turvetuotannon vaikutuksesta. Poistokalastukselle on Saarijärven kalastusalueella hyvät mahdollisuudet. Tällä hetkellä ammattikalastusta harjoitetaan Pyhäjärvellä, Summasjärvellä ja Iso- ja Pieni-Lumperoisella. Ammattikalastajat ovat kyselyn perusteella esittäneet halukkuutensa uusiin kalastusalueisiin edellisten vesialueiden lisäksi Lannevedessä ja Mahlunjärvessä.

3.3.2.6 Pääjärven kalastusalue

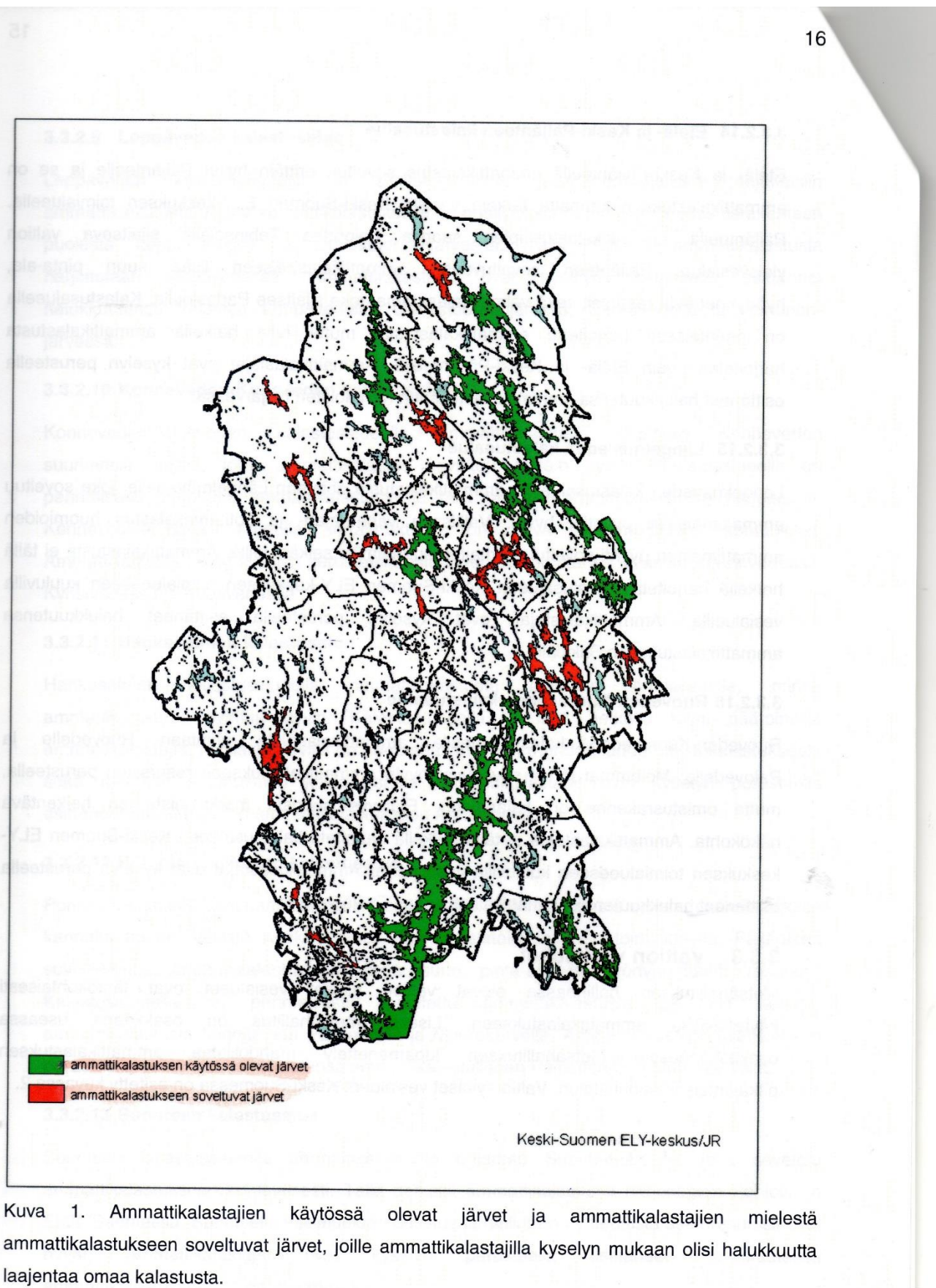
Pääjärven kalastusalueella ammattikalastus soveltuu vain pienimuotoisena. Ammattikalastus on ollut melko vähäistä ja tällä hetkellä kalastusalueella ei harjoiteta ammattikalastusta. Ammattikalastajat ovat kyselyn perusteella esittäneet halukkuutensa kalastaa Pääjärvessä ja Kyyjärvessä. Veden laatu on heikentynyt lähinnä maa- ja metsätalouden ja turvetuotannon vaikutuksesta. Ravinteita voidaan poistaa vesistöistä poistokalastamalla.

3.3.2.7 Keuruun kalastusalue

Keuruun kalastusalueella ammattikalastus soveltuu ensisijaisesti Keurusselälle ja Pihlajavedelle. Poistokalastusta voi olla tarpeen tehostaa. Tällä hetkellä kalastusalueella ei harjoiteta ammattikalastusta. Ammattikalastajat ovat kyselyn perusteella esittäneet halukkuutensa kalastaa Keurusselällä.

3.3.2.8 Jämsänjokilaakson kalastusalue

Jämsänjokilaakson kalastusalueella ammattikalastusta ei ohjata. Poistokalastus voidaan pitää ammattikalastusta puoltavana seikkana. Tällä hetkellä kalastusalueella ei harjoiteta ammattikalastusta. Ammattikalastajat eivät kyselyn perusteella ole esittäneet halukkuutta kalastaa kalastusalueen vesialueella lukuun ottamatta Päijänteen Tiirinselkää.

Kuva 1. Ammattikalastajien käytössä olevat järvet ja ammattikalastajien mielestä ammattikalastukseen soveltuvat järvet, joille ammattikalastajilla kyselyn mukaan olisi halukkuutta laajentaa omaa kalastusta.

Pienoistroolin käyttöaluetta ei tule rajata Pyhäjärvestä millään tavalla, sillä jos sinne tehdään niitä ns., veteen piirrettyjä viivoja, se tulee aiheuttamaan käytännössä vain turhia kalastuskiistoja. Erityisesti raja-juuri 10 m syvyyden alueelle ja sekin viivottimella vedetty raja, kun käytännössä nuottakalastuksessa on havaittu, että muikut on Pyhäjärvestä pääsääntöisesti 8-15 m syvyydvyöhykkeellä tuulen alapuolisessa penkassa tai sen juurella. Tällöin tuo 10m raja-juuri vaikeuttaa täysin turhaan kalastusta. On lähinnä kalastajan päänaiva osata kiertää muut seisovat pyydykset kulloisenkin tilanteen mukaan. Tarvitaan kuitenkin riittävän iso alue, jotta kalastusta voidaan suorittaa riittävän pitkällä kiertojalla, jotta apajat ehtii rauhoittumaan vetopäivien välissä. Siksi myös alueellinen rajaaminen on täysin turhaa.

Keski-Suomen silloinen kalastuspiiri (nykyisin ELY-keskus) kartoitti Pyhäjärvellä troolin vetoon soveltuvat alueet (kuva 3), josta alla karttakuva (Nyholm ym. 1989). Silloin jo on katsottu, että kaikki järven yli 10 m alueet soveltuvat troolikalastukseen. Kyseisessä selvityksessä on todettu Pyhäjärvestä olevan kuusi aluetta, jotka selvityksen mukaan soveltuvat troolikalastukseen. Käytännössä nuo alueet ovat yhtenäisesti kuitenkin vedettävissä.

Nykyisin trooleissakin käytössä olevilla ”säätöropuilla” pyydyksen korkeutta voidaan säätää vedon aikanaikin. Tällöin pohjanmuotojen vaihtelut eivät ole este vetää pyydystä hetkellisten matalikkojenkin yli, joten järven morfologiset muodot eivät ole esteenä troolaukselle, vaan koko järvi voidaan hyödyntää.

Se että melu, olisi jonkinasteinen haitta on myös täysin perusteeton väite. Mikäli mökkiläisiä tai muita ranta-asukkaita melu haittaa, pitäisi järvellä kieltää silloin kaikenlainen moottoriveneily ja erityisesti vesijettien harrastuskäyttö. Tällaisesta rajoitteista kukaan ei kuitenkaan edes puhu, eikä kukaan ole tähän asiaan viitattu millään muotoa. Se, että troolivene menee ranta-asutuksen ohi 3-4 km/h vauhdilla, niin se ei voi olla ylitsepääsemätön haitta ja este ammatin harjoittamiselle. Tällöinhän myös vetouistelu tulisi kieltää, sillä nekin aiheuttaa uistimia vetäessään perämoottoreillaan meluhaitan samalla tavoin kuin troolivene troolia vetäessään.

Mikäli kaikkia alueita ei saada troolauksen käyttöön ko. kalastusmuodosta voi tulla taloudellisesti kannattamatonta, sillä apajien tulee voida rauhoittua muutaman päivän, (kuitenkin vähintään kolme päivää) vetojen välillä. Siksi alueen tulisi olla riittävän laaja.

Liite 9
Keski-Suomen
kalastuspiiri 1989

Keski-Suomen
kalastuspiiri 1989

Käyttö- ja hoitosuunnitelman taulukossa 18. on esitetty kaupalliseen kalastuksen sopivia pyydysmääriä. Ne on pahasti pielessä. Pyhäjärveen voi laittaa ihan huoletta vaikka 200-300 katiskaa. Kalakanta ei siitä kyllä vaarannu, sillä katiska kalastus kohdistuu tehokkaiisiin lisääntyjiin kuten särkikaloihin, ahveneen ja mateeseen. Sataa katiskaa voidaan pitää kaupallisessa kalastuksessa yhden kaupallisen kalastajan minimimääränä/järvi, jotta särkikalan ja ahvenen pyynti voisi olla taloudellisesti kannattavaa. Siksi muihin Pyhäjärveä pienempiin järviin voitaneen sopivana pitää tuota sadan katiskan rajaa sopivana. Millään 25 saati 10 katiskan kokeminen ei missään tapauksessa ole taloudellisesti kestävä (KaL 1§), sillä särjen hinta on noin 0,8-1€/kg ja saaliit katiskalla on keskimääri noin 1-2 kg/yö/katiska. Kun huomioidaan, että kevään sesonki on pari viikkoa, niin kymmenellä katiskalla saat nippa nappa vasta luvanhinnat pyydettyä, sillä myöhemmin on esitetty katiskaluvan hinnaksi 10€/katiska. Ottakaa suunnitelmassa huomioon KaL1§ paremmin. Erityisesti se taloudellinen kestävyys joka on tässä nyt unohdettu täysin.

Sama sadan rajapyykki koskee verkkojakin. Alle sadan verkon (30m*3m) kokeminen ei ole taloudellisesti kestävä. Mihin tietoon nuo esitetyt määrät suunnitelmassa edes perustuvat? Sopivampia verkkomääriä ovat : Pyhäjärvi 400 (2 päätoimista kaupallista kalastajaa 200 verkkoa/hlö=0,07py/ha), Pääjärvi 200 (1 päätoiminen kaupallinen kalastaja), Summasjärvi 100, karankajärvi 60, Saarijärvi 60, Mahlunjärvi 40, Iso-Lumperoinen 60, Pieni-Lumperoinen 30, Lannevesi 60

Isorysä/paunetti: Pyhäjärvi 20, Pääjärvi 10, Summasjärvi 10, karankajärvi 6, Saarijärvi 6, Mahlunjärvi 6, Iso-Lumperoinen 4, Pieni-Lumperoinen 6, Lannevesi 6 Näissä määrissä on huomioitu kuhan, särkikalojen ja muikun sekä siian yhtäaikainenkin kalastus useammankin kalastajan toimesta taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla, huomioiden apajapaikkojenkin määrät.

Samoin hinnat on pahasti ylihinnoiteltu taloudellisesti kestävämmäksi, eivätkä ne ole missään linjassa nykyisin yleisesti käytössä olevien lupamaksujen kanssa. Osakaskunnat myy nykyisin katiskalupia 0-5 €/kpl, Rapumertoja 0-5€/kpl, Verkkoja 3-5€/kpl, Isorysä/paunetti lupia 30-150€/kpl, Nuottalupaa 20-200€/kpl. Troolilupia ei ole myyty. **Nykyiset lupahinnat tulee vahvistaa suunnitelmaan kohtuulliseksi korvaukseksi/osakaskunta**, sillä se on toiminut tähänkin saakka niin.

Taloudellisesti kestävämmät lupahinnat tulisi vastata osakaskuntien nykyisiä lupahintoja, jotta lupahinnoittelu olisi tasavertaista. Kuten suunnitelmassakin lukee, lupia myydään nykyisin osakaskuntein osakaslupina ja osakkaita tulee yhteisalueain mukaan kohdella tasavertaisesti. Myös kaupalliset kalastajat ovat osakkaita. Esitetty hinnoittelu vaikuttaa lähinnä rahastukselta, eikä perustu mihinkään faktaan.

Suunnitelmaan tulee kirjata myös kaupallisen kalastuksen yhteislupa vähintään Pyhäjärveen. Siianpyynti verkoilla tulee sallia Pyhäjärvestä loka-joulukuun ajalla. Nyt se on kirjattuna vain loka-marraskuulle.

Vapaa-ajan kalastukseen tulee määrittää kuhalle vapakalastuksessa päiväkohtainen 4 kalan kiintiö, joka tulee koskea myös vapaa-ajan kalastuskilpailujakin.

Kuhan luontaisen lisääntymisen seuranta ei ole tehty kalatalousalueella. Sen seuranta tulisi järjestää esim. alitsaarimerkintöjen avulla.

Muikun istutusta Saarijärven reitin vesiin voidaan pitää vähintäänkin arvokkaina ottaen huomioon reitin suuren humusmäärän ja vahvat kuhakannat sekä säännöstelyn. Muikkuistutukset eivät tule tuottamaan mitään. Samoin siian istutus on täysin ristiriidassa siihen, että sitä voitaisiin hyödyntää vahvojen kuhakantojen järvissä reitillä. Myös suuri humusmäärä estää siian lisääntymisen reitin järvissä. Vain kirkasvetisiin järviin kuten iso-lumperoinen, siikaistutusta voi harkita.

Jokirapukantoja tulisi alueella tukea siirtoistutuksin. Siirtoistutuksissa tulisi huomioida, että ravut sumputetaan istutusvesistössä ennen niiden vapauttamista, ettei ne lähtisi vaeltamaan. Sopivimpia paikkoja olisi Iso-Löytänän, Iso-Lumperoisen ja Pyhäjärven valuma-alueet. Toisaalta taas Pyhäjärven täplärapukannan hyödyntämistä tulisi tehostaa voimakkaasti ja mahdollistaa tehokas (eli yli 100 kertaa) kaupallinen kalastus, sillä kyseessä on vieras haattalaji.

Otsikon 6 alle on jäänyt ilmeisesti kirjoitusvirhe toiseen lauseeseen. rapuruton tilalla pitänee lukea täplärapu?

Puronieriää esiintyy kahdessa paikassa: Lanneveden koulun viereisessä purossa ja Puuhapuisto Veijarin läpi tulevassa purossa. Pieneen-Suojärveen istutettuja kirjolohtia on tavattu alapuolisesta Peltujoesta. Peltujoessa on todettu geneettisesti eriytynyt järvitaimenkanta, jota kalatalousalue on pyrkinyt suojelemaan. Suunnitelmaan tulisikin kirjata suositus kieltää kirjolohen istuttaminen Pyhäjärven valuma-alueella, mikäli taimenen luontainen lisääntymien halutaan ko.alueella turvata.

Liitteessä 7. on kuvattu verkkokalastusrajotusalueita joissa 1.4.-15.6 kalastus solmuväliltään alle 55 m verkoilla kielletty sekä 1.9.-30.11 kalastus solmuväliltään yli 20 mm verkoilla kielletty.

Teksissä on ilmeisesti kirjoitusvirhe: pitäsi kai lukea alle 55 **millimetrin solmuvälin** eikä 55 metrin verkoilla?

Kaikki rajoitusalueet on piirretty aivan liian suurina. Eritysiestio Saarijärven laskevan riekonkosken luusuan aluetta tulee rajoittaa Vihtasaaren eteläreunan ja Konniemen kärkeen saakka. Riekonlahden ei tarvitse kuulua rajoitusalueeseen.

Samoin Mahlunjärven kuhan kalastusta haittaisi esitetty rajoitusalue, joka ulottuisi Mustanniemen salmeen saakka. Taimenten kulun turvaamiseksi riittää kun rajoitusalue ulottuu ympyrän muodossa 150 m säteelle jokisuusta. Taipaleenlahdella puolestaan riittää kun rauhoittaa 3m m syvyyskäyrälle saakka Riekonkosken niskalta.

Pyhäjärven Koskenlahden alueen ulottaminen Koskenniemen tasalle asti on myös liioittelua. Kalan kulun turvaamiseksi riittävä alue on ulottaa se korkeintaan Kalliosaaren tasalle saakka. Luonnoksen esitys haittaisi erityisesti siian syyskalastusta verkoilla.

Liitteessä 8. on esitetty Jokirapujen suojelu- ja kannanhoitosuunnitelma. Ainoat alueet jossa jokirapu voisi vedenlaadun puolesta Saarijärven reitin vesissä elää ovat Pienen-Lumperoisen ja Pyhäjärven väliset jokiosuudet, joissa Pyhäjärven hyvän vedenlaadun ansiosta olisi potentiaaliset rapualueet. Nyt ne esitetään jätettävän raputyhjiöiksi. Sen sijaan että jätettäisiin tyhjiö, Mustjoki tulisi kunnostaa ja Pyhäkoskeen ja Mustjokeen tulisi siirtoistutuksin kotiuttaa jokirapu.

Juha Piilola

Kaupallinen kalastaja